

Ўзбекистон – Хитой: ХАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

Ўзбекистон
Республикаси
Президенти
Шавкат Мирзиёев
Хитой Халқ
Республикаси Раиси
Си Цзиньпиннинг
таклифига биноан
23-25 январь кунлари
давлат ташрифи билан
ушбу мамлакатда бўлди.

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР ИФОДАСИ

24 январь куни Пекин шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Хитой Халқ Республикаси Раиси Си Цзиньпиннинг расмий делегациялар аъзолари иштирокидаги музокаралари бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ва Хитой етакчилари кўп қиррали ва ҳар томонлама стратегик шериклики янада кенгайтириш масалаларини кўриб чиқдилар.

ЎЗБЕКИСТОН — ХИТОЙ ИНВЕСТИЦИЯ ФОРУМИ

Хитой Халқ Республикасида давлат ташрифининг ишбилармонлик тадбирлари доирада Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Гуандун музофоти партия кўмитаси котиби Хуан Куньмин билан биргаликда Шэньчжэнь шаҳрида ўтаётган қўшма Инвестиция форумида иштирок этди.

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИДА ЭЛЕКТРОМОБИЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАДИ

Давлат ташрифининг ишбилармонлик дастури доирасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Шэньчжэнь шаҳрида Хитойнинг етакчи "BYD" компанияси бош қароргоҳи ва технологиялар марказига ташриф буюрди ҳамда компания президенти Ван Чуаньфу билан бирга Жиззах вилоятида йилига 50 минг донга гибрид ва электр автомобилларни йиғиш бўйича лойиҳани ишга туширишга бағишланган тантанали маросимда иштирок этди.

Йўл бўшат, замона!
Йўл бўшат, жаҳон! –

ЎЗБЕК КЕЛАЁТИР...

Яна хаёл узра ташбеҳлар хил-хил,
Бир пайғом васлига талпинар дадил.
Илҳом парисининг хушхабаридан
Сархуш сандугочдай яйрамоқда дил –
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Асраб наърасини, янғроқ сасини –
Қадим Хоразмнинг хазинасини,
Икки ярим, уч минг йиллар наридан
Опичлаб Авесто дафинасини,
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Бир қанот – Алпомиш, бир қанот – Широқ,
Бир ён – Алп Эр Тунга, енгилмас тупроқ.
Ўт олиб мангулик самандаридан,
Тўмарислар қалбин ёритган чироқ –
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Даҳосининг сонсиз меваси билан,
Самарқанд, Бухоро, Хиваси билан,
Қанча тош битикнинг ўйиқ бағридан,
Шошга тенгдош бўлган шеваси билан,
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Азалдан заковат нурига ёлчиб,
Зулматларга ирфон ёғдусин сочиб,
Туриб, туну куннинг туташ еридан,
Не-не сайёралар, қитъалар очиб,
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Чиқариб нурафшон йўлга карвонин,
Бошига қўтариб тенгсиз сарбонин,
Куч олиб истиқлол зафарларидан,
Яна юлдузларга тақаб нарвонин,
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Йўл бўшат, дилларда музлаган армон!
Йўл бўшат, менсимай хор қилган нодон!
Яна минг йилликнинг тонготаридан,
Йўл бўшат, замона! Йўл бўшат, жаҳон! –
Ўзбек келаётир тарих қаъридан!

Акиф БАҒИР,
озар шоири

Ҳа, ўзбеклар шундай келади. Бу миллат қандайдир одамлар айтганидай, кеча пайдо бўлган эмас. Унинг тарихи жуда қадим ва шонлидир. Ўзбеклар инсоният тарихидаги илк империяларни қурган ёвқур ботирларнинг, дунёга йўл кўрсатган жаҳонгирларнинг авлодларидир. Балки бу миллат узоқ вақт маҳзун бўлгандир, ҳаққи топталгандир. Аммо бугун у оёққа турди. Ҳаққини сўрайдиган қудратга энди. Жаҳонга барча билан баробар, барча билан теппа-тенг сўз айтмоқда. Бунинг Президентимизнинг куни кеча Хитойга амалга оширган давлат ташрифи ҳам яққол ифода этди.

Ташриф давомида Пекин шаҳрида Шавкат Мирзиёев ва Си Цзиньпиннинг расмий делегациялар аъзолари иштирокидаги музокаралари бўлиб ўтди. Икки давлат раҳбарлари Қўшма баёнот имзоладилар. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши Бош вазири Ли Цян, Халқ сиёсий маслаҳат кенгаши Бутунхитой кўмитаси Раиси Чжао Лэцзи, Осие инфратузилмавий

инвестициялар банки президенти Цзинь Лицзюнь, Хитой Экспорт-импорт банки раиси Ву Фулин билан учрашув ва музокаралар ўтказди.

Ташриф чоғида ишбилармон доиралар вакиллари билан ўтказган учрашувлар, уларда эришилган келишувлар, имзоланган ҳужжатлардан англаш

мумкинки, ушбу ташриф стратегик ҳамкорликнинг янги истиқболли йўналишларини белгиловчи аҳамият касб этмоқда.

Самарали мулоқотлар, истиқболли ташаббусларда эса икки халқнинг муштарак мақсадлари — келажак орзу-умидлари, тараққиёти ва фаровонлиги ифода топди.

...Ҳа, ўзбек шундай келган. Унинг шавкатли ўғлонлари мудом миллат шонини улуглаш, Ватан тараққиётини юксалтириш йўлида ақлу заковатини, шаҳду шижоатини аямаган, қалб кўрини бағишлаган...

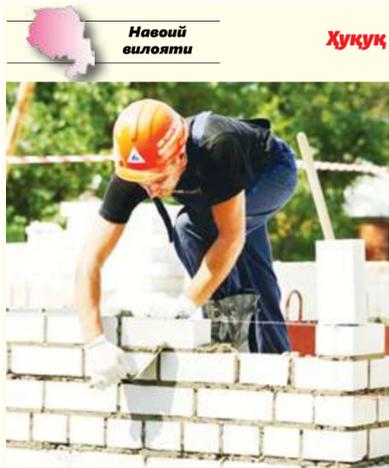
Икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорлик жадал суръатда ўсиб, кенг қўлам касб этмоқда. Хусусан, кейинги йилларда ўзаро савдо ҳажми икки баробар кўпайиб,

**2023 ЙИЛДА РЕКОРД КЎРСАТКИЧ —
14 МИЛЛИАРД ДОЛЛАРГА ЕТДИ.**

Хитой сармояси иштирокидаги
**КОРХОНАЛАР СОНИ
УЧ БАРОБАР КЎПАЙДИ.**

Суратда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Хитой Халқ Республикасида давлат ташрифи билан йўлга чиқиш лаҳзаси.

Фото: president.uz

Навоий вилояти

Хуқуқ

2

Ishonch

DAVR

Kimki bir ko'ngli buzug'ning xotirin shod aylagay, Oncha borkim, Ka'ba vayron bo'lsa, obod aylagay.

Alisher Navoiy

2024-YIL 27-YANVAR, SHANBA № 14 (4922)

Хоразм вилояти

«АЁЛЛАРНИ МУАММОЛАР ҚУРШОВИДА ҚОЛДИРМАЙМИЗ»

Худудларда «Аёллар дафтари» 5-босқичига тайёргарлик кўриш ва уни юқори савияда ташкил этиш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон касоба уюшмалари Федерациясининг Хоразм вилояти кенгаши раиси Гулсара Курбонбоева маҳаллаларда бўлиб, хатлов жараёнларининг самарали уюштирилиши, ҳисоботларнинг тўғри юритилиши, тегишли хужжатларнинг расмийлаштирилишини назорат қилиб бормоқда.

Урганч шаҳрида «Аёллар дафтари»нинг 4-босқичида 688 нафар хотин-қизнинг бандлиги таъминланди. 340 нафарга тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишлари учун имтиёзли кредитлар ажратилди. 3475 нафар аёлга бир маргалик моддий ёрдам пуллари ажратилди. 100 нафарнинг уй-жой-

лари таъмирланди. 14 нафар хотин-қиз уй-жой билан таъминланди. 63 нафарнинг ижара компенсация пуллари тўлаб берилди.

«Аёллар дафтари» тизимининг 5-босқичига тайёргарлик кўриш мақсадида хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш, умумлаштириш ва таҳлил қилиб бориш учун «сектор-шаҳар» даражасида штаблар ташкил этилди. Жойларда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари билан иборат ҳар бири 8 кишидан иборат таркибда ишчи гуруҳлар тузилди. 40 та маҳалланинг ҳар бирида биттадан ишчи гуруҳ фаолият кўрсатмоқда.

Кенгаш раиси рўйхатни шакллантиришда илгари дафтарга киритилмаган хотин-қизларга устуворлик берилиши, бирорта ҳам ижтимоий ҳимояга муҳтож хотин-қиз эътибордан четда қолиб кетмаслиги кераклигини таъкидлади.

Урганч шаҳрида ўтказилган назорат тадбирларида кенгаш раиси хатловни ва ундан кейинги жараёнларни сифатли, адолатли олиб бориш юзасидан тегишли топшириқлар берди.

Иззатжон ЮСУПОВА,
Ўзбекистон касоба уюшмалари Федерацияси Хоразм вилояти кенгаши етакчи мутахассиси

Жараён

ХОДИМ ЯНА ИШГА ТИКЛАНДИ

Республикамиз Конституциясининг 42-моддасида ҳар бир шахс меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, адолатли шарт-шароитларда ишлаш ва қонунда кўрсатилган тартибда ишсизликдан ҳимояланиш ҳуқуқига эга экани мустаҳкамлаб қўйилган.

Ушбу конституциявий ҳуқуқлар амалдаги меҳнат қонунчилигида ҳам ўз ифодасини топган бўлиб, унга кўра фуқароларнинг асосий равишида ишдан бўшатилишига йўл қўйилмайди. Бу борада ходимнинг бузилган ҳуқуқ ва манфаатлари судлар томонидан қонун доирасида ҳимоя қилинади.

Фуқаролик ишлари бўйича Кармана туманлараро судига фуқаро Собиржон Тўраев даъво аризаси билан мурожаат қилиб, «Qizilqum Qurilish-Zarafshon» МЧЖ таъсисчиларининг уни ишдан бўшатиш тўғрисидаги буйруғини ноқонуний деб топиш, ишга тиклаш, мажбурий юрган прогул вақти учун иш ҳақи ҳамда маънавий зарар ундириб беришни сўради.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, мажбурий прогул аксарият ҳолларда муайян ходим томонидан иш берувчининг айби билан ишлаш имкониятидан маҳрум бўлган вақтларда содир бўлади. Чунончи, ушбу даъво юзасидан ўтказилган суд мажлисида аниқланишича, С. Тўраев «Qizilqum Qurilish-Zarafshon» МЧЖнинг 2018 йил 28 мартдаги буйруғига асосан МЧЖ директори лавозимига тайинланган бўлиб, МЧЖнинг 03.02.2023 йил 3 февралдаги буйруғи билан Фуқаролик ишлари бўйича Зарафшон туманлараро судининг 2023 йил 25 январдаги ҳал қилув қарорига асосан ишга тикланган. Бироқ МЧЖ таъсисчиси орадан кўп ўтмай С.Тўраев қурилиш соҳасида эмас, балки тоғ-кон санвати соҳасида олий маълумотга эга эканини рўқач қилиб, у билан тузилган меҳнат шартномасини 2023 йил 10 февралдан бекор қилади.

Суд даъвогар билан тузилган меҳнат шартномасининг бекор қилинишида даъвогар ишни давом эттиришига тўсқинлик қилувчи ҳолатлар мавжуд бўлмагани, шуларга асосан меҳнат шартномасининг бекор қилиниши мумкин эмаслигини, яъни «Qizilqum Qurilish-Zarafshon» МЧЖ тадбиркорлик субъекти бўлгани сабабли, унинг директорига олий маълумот ёки ихтисослиги бўйича бошқа маълумотга эга бўлиши қонунчиликда назарда тутилмагани ҳамда даъвогар муқаддам ишга тикланган бўлса-да, яна бошқа асос билан меҳнат шартномаси бекор қилинганини инobatга олиб, шунингдек, даъводаги мазкур ҳолат бир неча марта такрорланиб келаётгани жамият таъсисчиси ҳаракатларига қонуний баҳо бериш учун хусусий ажрим чиқариш сўралгани ва жамият муҳокама қилиб, «Qizilqum Qurilish-Zarafshon» МЧЖ тадбиркорлик субъекти бўлгани сабабли хусусий ажрим чиқаришга асос йўқлиги боис, С. Тўраевнинг даъволарини қисман қаноатлантиришни лозим топди.

Суд қарори билан даъвогарнинг жавобгар «Qizilqum Qurilish-Zarafshon» МЧЖга нисбатан ишга тиклаш, мажбурий прогул вақти учун иш ҳақи ва маънавий зарарни ундириш ҳақидаги даъвоси қаноатлантирилиб, унинг фойдасига 89 962 150 сўм миқдорда мажбурий бекор юрган прогул кунлари учун иш ҳақи, 28 500 000 сўм маънавий зарар учун компенсация ундириш белгиланди.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда ҳар бир фуқаронинг меҳнат билан боғлиқ ҳуқуқ ва манфаатлари мулкчилик шаклидан қатъи назар қонун билан ҳимояланади.

Шерали ОЧИЛОВ,
Фуқаролик ишлари бўйича Кармана туманлараро суди судьяси

Касоба уюшмаси аралашгач...

Сирдарё вилояти

БИРОВНИНГ ҲАҚИ

Ота-боболаримиз кимгадир у ёки бу юмушларини қилдирганларида унинг ҳақини пешонасидаги тери қуригунга қадар беришга ундаб келишган. Бировнинг ҳақини ўз вақтида адо этиш инсоний фазилат экани билан бирга бурч ҳамдир. Афсуски, буни ҳамма ҳам англаб етавермайди.

Ўзбекистон касоба уюшмалари Федерацияси Сирдарё вилояти кенгашига Мирзаобод тумани Оқолтин шаҳарчасида яшовчи фуқаро Фахридин Ғофуржонов арз қилди.

Мурожаатда айтилишича, у ва яна 6 нафар ишчи Гулистон шаҳри Олтин водий кўчасида жойлашган «Лидер-Стар-777» масъулияти чекланган жамиятида ишлаган. Бироқ ноябрь ва декабрь ойлари учун иш ҳақлари вақтида тўланмаган. Маошлари ундирилишида амалий ёрдам сўраб қилинган му-

рожаат ҳолисона ўрганилди, МЧЖ раҳбарлари билан музокаралар ўтказилди. Натижада ишчи-ҳодимларга ноябрь ва декабрь ойлари учун жами 7 448 000 (етти миллион тўрт юз қирқ саккиз минг) сўм иш ҳақлари тўлиқ ундириб берилди. Иш берувчи ҳам бу қо-

нуний натижадан тегишли ҳулосага келгани аниқ.

Ширинхон УМАРАЛИЕВА,
Ўзбекистон касоба уюшмалари Федерацияси Сирдарё вилояти кенгаши меҳнат ҳуқуқ инспектори

НАФАҚА ТўЛАБ БЕРИЛАДИ

Кенгаш раиси Эшпарда Ниёзов унинг шикоятини тилга олинган масалани атрофлича ўрганиб чиққач, ўзи билан суҳбатлашди. Шу жараёнда ходимани мактабда бошқа иш билан таъминлаш имкони йўқлигини маълум қилди. Ўз навбатида, Гулзода Тошеванинг хомилдорлиги ҳисобга олинб, амалдаги Меҳнат кодексининг 408-моддаси 5-банди талабига биноан, у бола туғиш таътилига чиқарилиши ва нафақа тайинланиши лозимлигини тушунтирди.

Бу ҳақда туман мактабгача ва мактаб таълими бўлимига тақдимнома киритилди. Шунга кўра, Гулзода Тошеванинг хомилдорлик ва туғиш таътили нафақаси тўлаб бериладиган бўлди.

Акмал АБДИЕВ
«ISHONCH»

Қашқадарё вилояти

Гулзода Тошева Ғузур туманидаги 19-умумий ўрта таълим мактабда тарғиботчи вазифасини бажариб келаётган эди. Президентимизнинг 2023 йил 1 июндаги Фармонида асосан, умумтаълим мактабларидаги Ижодий-маданий масалалар бўйича тарғиботчи штати қисқартирилиши сабабли у ишсиз қолди. Шу боис амалий ёрдам сўраб, Таълим ва фан ходимлари касоба уюшмасининг туман кенгашига мурожаат қилди.

Бухоро вилояти

БОШҚА СОҲАЛАРДАН ЎН ҚАДАМ ОЛДИНДА

Бухоро шаҳридаги «Ситораи Моҳи Хоса» санаторийсида «Маънавият – янги куч, янги ҳаракат» мавзусида маърифат соати ўтказилди.

У 2023 йил 22 декабрь кунги Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган йиғилишидаги давлатимиз раҳба-

рининг нутқи мазмун-моҳиятини ўрганишга бағишланди. Санаторийнинг ишчи-ҳодимлари ҳамда дам олувчилар

катнашган йиғилишда Республика Маънавият ва маърифат маркази вилоят бўлими раҳбари Мархабо Пардаева, Ўзувчилар уюшмаси вилоят бўлими раҳбари Шодмон Сулайминов ва бошқалар мавзу доирасида сўз юритишди. Эндиликда қорхона ва муассасаларда ойнанинг бир кун «Театр кун» сифатида белгиланиши, музейлар фаолияти такомиллаштирилиши, китобхонлик маданиятини ошириш масалалари энг устувор вазифалар эканини таъкидлаб ўтилди. Бугун маънавият бошқа соҳалардан ўн кадам олдинда юриши, янги кучга, янги ҳаракатга айланиши кераклиги алоҳида қайд этилди.

Тадбир сўнггида меҳмонлар санаторий кутубхонасига бадий китоблар жамланмасини совға сифатида топширишди.

Жамшид ЖўРАЕВ,
Бухоро шаҳридаги «Ситораи Моҳи Хоса» санаторийси маданият уйи мудири

Самарқанд вилояти

Ажабо!

Меҳнат билан боғлиқ кўнгилсиз ҳодисалар аламли яқун топиши мумкин. Табиийки, бунинг жабрини нафақат ходим, балки унинг оиласи ҳам тартади. Аммо бир вақтлар бор куч-қувватингни берган ташкилотнинг кейинчалик «Ўлдинг, ўчдинг» қабилида иш тутишини сира оқлаб бўлмайди.

«ЎЗАГРОСУҒУРТА» ОҒЗИГА ТОЛҚОН СОЛГАНМИ?

«Худудгаз Самарқанд» акциядорлик жамияти филиали бўлган «Пахтачитумангаз» газ таъминоти бўлими ходими Илҳомжон Султонов ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодисага учраб, вафот этди.

Қадрдон жамоа мусибатда қолган оилани ташлаб қўймагандек кўринса-да, белгиланган тартибга амал қилмай келяпти. Масалага касоба уюшмалари меҳнат инспекцияси аралашмаганида, «ёпиғлик қозон ёпиғлигича» қолиши, жабрдийда оила эса яна анча вақт сарсон бўлиши мумкин эди.

«Газ таъминот» акциядорлик жамияти тизими қорхоналари жамоатчилик назорати асосида ўрганилганда, Илҳомжон Султонов оиласига бир марта тўланадиган бир йўла нафақа ва боқувчисини йўқотганлик туфайли ойма-ой тўланадиган тоvon пуллари берилмаётгани аниқланди, – дейди Ўзбекистон касоба уюшмалари Федерацияси Самарқанд вилояти кенгаши меҳнат техник инспектори Усмон Каримов. – Ваколатимиз доирасида газ таъминоти филиали раҳбарига нафақа ва тоvon пулини тўлаб бериш юзасидан бажарилиши шарт бўлган кўрсатма берилиб, ижросини назоратга олдик.

Муаммо шундаки, «Худудгаз Самарқанд» вилоят газ таъминоти филиалининг 2023 йил 19 сентябрдаги 174-сонли буйруғи билан марҳум И.Султоновнинг оиласига бир марта, бир йўла 374 миллион 992 минг 518 сўм, боқувчисини йўқотганлик туфайли ойма-ой 1 миллион 41 минг 645 сўм тоvon пули тўланиши белгиланган ва зарар суғурта идораси томонидан қоплатиш лозим эди. Аммо бу иш ўз фурсатида удаланмади. Утган йилнинг 28 ноябрда (ҳодисадан етти ой ўтгач) худудгаз раҳбарияти «Ўзагросуғурта» акциядорлик жамияти бошқаруви раисига хат қириштириб, қорхонадаги тўловни амалга оширишни сўраган ҳам. Шунга қарамай суғурта компанияси томонидан на тўлов амалга оширилган ва на хатга муносабат билдирилган. Қарийб ўн ойдириқ. «Ўзагросуғурта» акциядорлик жамияти масуллари оғзига талқон солгандек жим. Газ мутасаддилари эса хат қиридик-ку, дея хотиржам гўё.

Бор отанга, бор онанга қабилидаги муносабат жабрини боқувчисини йўқотган Султонов оиласи, воёга етмаган уч нафар фарзанди тортиб келяпти. «Ўзагросуғурта» АЖ эса «оларда қирар жоним, берарда чикар жоним» қабилида иш юритмоқда.

Кизик, суғурта идораси қачонгача «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги қонунга амал қилмас экан?

Нурилла ШАМСИЕВ
«ISHONCH»

ЮРТИМИЗДА КАСАБАЧИЛИК ҲАРАКАТИ ҚАЧОН БОШЛАНГАН?

Профессия движение

Яқинда Ўзбекистон касабачилик уюшмалари Федерацияси вакиллари Ленинград касабачилик уюшмалари Федерациясига ташриф буюришди. Уларни бу ерга бошлаб келган нарса – илмий қизиқиш. Мутахассислар Ўзбекистон касабачилик уюшмалари ҳаракати тарихини чуқур ўрганишмоқда.

Касабачилик ҳаракатининг келиб чиқиши Россия империясининг Туркистон генерал-губернаторлиги даврига бориб тақалади. Шу боис, тадқиқотчилар қимматли маълумотларни Санкт-Петербургда жойлашган Россия давлат тарих архиви ҳамда Россия миллий кутубхонасидан излашга қарор қилишди.

– Шимолий Пальмирага ташрифимиздан мақсад юртимиз касабачилик тарихини ўрганишдир. Касабачилик тарихини ўрганишда муҳим ҳужжатларни топиш биз учун жуда муҳим, улар худди Россиядаги каби 1905 йилдан бошланади, – дейди Ўзбекистон касабачилик уюшмалари Федерацияси делегацияси раҳбари, Федерациянинг Маданий-маърифий ва спорт ишлари бўлими бошлиғи Раҳматилла Қорабоев.

Тадқиқот

Ўзбекистон касабачилик уюшмалари Федерацияси ахборот-таҳлил маркази етакчи мутахассиси Мадинабону Абдукаримованинг фикрича, касабачилик уюшмалари Туркистон ўлкасида ундан ҳам аввалроқ пайдо бўлган бўлиши мумкин.

– Ҳозиргача тўплаган ҳужжатларимиз Туркистон ўлкасида касабачилик уюшмалари ҳаракати 1905 йилдан бошланганини кўрсатмоқда, – дейди Мадинабону Абдукаримова. – Дастлаб иккита касабачилик уюшмаси – Бутунроссия темир йул ҳамда Бутунроссия почта ва телеграф Туркистон бўлими ходимлари уюшмаси бўлган. 1905-1907 йилларда бухгалтерлар, уй хизматчилари, официантлар, матбаа ишчилари ва бошқа касб эгалари касабачилик уюшмалари фаолият кўрсатган. Уларнинг аксарияти ўша пайтда «касба» сўзини ишлатмаган, фақат «уюшма» сўзидан фойдаланган. Шунга қарамай, улар чинакам касабачилик уюшмалари бўлиб, меҳнатқашларнинг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилишган. Кейинчалик улар таъқиблар туфайли ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлганлар. Фақат 1917 йилга келиб кўпгина касабачилик уюшмалари ўз ишини қайта бошлади, янгилири пайдо бўлди. Охир-оқибат, уларнинг барчаси 1925 йили Ўзбекистон ССР касабачилик уюшмалари кенгашига бирлашди. Ўзбекистон касабачилик уюшмалари Федерацияси ана шу ташкилотнинг вояси саналади.

Бироқ, бизнинг таҳминимизча, бир қатор касабачилик уюшмалари 1905 йилгача ҳам пайдо бўлган бўлиши мумкин. Бунинг тасдиғини Россия давлат тарих архиви ҳамда Россия миллий кутубхонаси архивларидан излашмоқда.

Дарҳақиқат, Туркистонда касабачилик уюшмалари ҳаракати тарихи ҳали тўлиқ ўрганилмаган. Фақат 2020 йилга келиб, Ўзбекистонда касабачилик уюшмалари ҳаракати музейини яратиш ва унинг тарихига оид илк илмий монографияни ёзиш ишлари бошланди. Асосий материаллар Ўзбекистон Республикаси Миллий архиви, кинофотофоно ҳужжатлари Марказий давлат архиви ҳамда Алишер Навоий номидаги Миллий кутубхонада тўплаган.

Ўзбекистон касабачилик уюшмалари музейи 2021 йил 10 ноябрда Ўзбекистон касабачилик уюшмалари Федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов ташаббуси билан ташкил этилган. Музейнинг биринчи директори Ирисмухаммад Абдукаримов архив маълумотларини тўплаш, қатор илмий тадқиқотлар олиб бориш ва экспонатларни тўлдирish ишларига улкан ҳисса қўшган. Натижада, бугунги кунда музей экспонатлари ва коллекциялари сони 2000 дан ошди, шундан 422 таси музейнинг тўртта залида намоийш этилмоқда.

Ушбу музей том маънода фактлар, ҳужжатлар, экспонатларни мисқоллаб йиғиш орқали, биринчидан, илгор касабачилик уюшмалари амалиёти ва анъаналарини сақлаб қолдириш бўлса, иккинчидан, уларни кенг тарғиб этмоқда.

Уйлаймизки, касабачилик уюшмалари мутахассисларининг янги изланишлари, тадқиқотлари нафақат ушбу музейни янги экспонатлар билан бойитиш, балки соҳа тарихини янада чуқурроқ ўрганиш, тарғиб этишга хизмат қилажак.

Григорий КЛЯЦКИЙ
«Ishonch-Доверие»

Тошкент — Санкт-Петербург — Тошкент

**ТОШКЕНТ
МЕТРОПОЛИТЕНИДА БИР
ЙИЛДА ҚАНЧА ЙЎЛОВЧИ
ТАШИЛГАН?**

Статистика агентлиги маълумотларига кўра,
2023 йилда
Тошкент метрополитенида
162,7 млн.
нафар йўловчи ташилган.
Бу кўрсаткич 2022 йил билан солиштирилганда
26 млн.
нафар кўп.

**ТОШКЕНТ ШАХРИНИНГ
ТАШҚИ САВДО
АЙЛАНМАСИ**

2023 йилнинг январь-декабрь ойлари якуни билан Тошкент шаҳрининг ташқи савдо айланмаси
24 268,1 млн.
АҚШ долларини ташкил этган.
Бу кўрсаткич 2022 йилга нисбатан
4 659,1 млн.
АҚШ долларига кўп.

**ТОШКЕНТ ШАХРИДА
ХИЗМАТЛАР ҲАЖМИ**

Тошкент шаҳрида Молиявий хизматлар ҳажми ўтган ойга нисбатан
5 792,5 млрд.
сўмга ошиб,
59 820,5 млрд.
сўмга етди.
Умумий бозор хизматлари ҳажмида ушбу хизматларнинг улуши
31,0 фоизини
ташкил этди.
Умумий молиявий хизматларнинг ўсиш суръати эса
122,9 фоизини
ташкил қилмоқда.

**САНОАТ ЙЎНАЛИШИДАГИ
КОРХОНА ВА
ТАШКИЛОТЛАР УЛУШИ**

Пойтахтда sanoat корхоналари сони жами корхона ва ташкилотларнинг
11,9 фоизини
ташкил этди.
Шундан
94 фоизини
ишлаб чиқариш,
3,4 фоизини
тоғ-кон sanoati ва очик конларда ишлаш,
1,5 фоизини
сув билан таъминлаш, каналлация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш,
1,1 фоизини
электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони конденсациялаш хизматлари ташкил этган.

Тошкент шаҳар статистика бошқармаси ахборот хизмати хабарлари асосида
Холида ЭГАМБЕРДИЕВА
тайёрлади.

«Суд қароридан кўрсатилган мажбуриятдан, яъни фарзанди таъминотидан бўйин товлаб, яшириниб юрган Д.И. тунги клубдан топилди». «Тошкентда уч нафар хотинига алимент тўламай юрган эркак қўлга олинди, унинг алимент бўйича 25 миллион сўм қарзини тўртинчи хотини тўлаб берди».

Ҳозирги кунда Интернетга «Алимент тўлашдан бўйин товлаганлар» деган ёзувни битиб, қидирув тугмасини боссангиз, бундай мазмундаги кўпгина хабарларни ўқишингиз мумкин.

Ҳўш, нима учун охириги йилларда алимент тўлашдан ўзини олиб қочади-ганлар борган сари кўпаймоқда?

Бунинг асосий сабаби ажрашишлар тобора кўпаяётганида. Масалан, бултур январь-август ойларида республикамиз бўйича 32 минг 630 та ажрашиш қайд этилган. Ана шу боис 25 минг нафарга яқин бола ота ёки она меҳридан жудо бўлган. Уларнинг келгуси тақдири қандай кечиши эса номаълум.

Ажрашишлар сабабини суриштирсангиз, аксарияти майда-чуйда жанжалларга, арзимас келишимовчиликларга бориб тақалади. Бундай ҳолатлар рўй бермаслиги учун эса оила пойдевори аввалбошданок мустаҳкам бўлиши керак. Ҳўп, ана, борингки, қандайдир муаммолар туфайли эр-хотин ажрашиши сўнгги чора сифатида қабул қилди ҳам дейлик. У ҳолда улар болалари таъминотидан бўйин товлашмақдари керак. Бу шариятда ҳам, давлат қонунларида ҳам ўз ифодасини топади.

Жумладан, Конституциямизнинг 64-моддасида ота-оналар ўз фарзандларини вояга еттунига қадар боқиш ва тарбиялашга мажбур эканлиги катъий белгилаб қўйилган.

А ж р а ш и ш л а р йил сайин кўпайиб бориши, ўз навбатида, алимент ундиришга оид ижро ҳужжатлари сони ортиб кетишига олиб келмоқда. Чунончи, 2015 йилда алимент ва моддий таъминот ундирувлари бўйича жами 207 мингта ижро ҳужжати мавжуд бўлса, 2023 йилда мазкур кўрсаткич

Таассуф

АЛИМЕНТ

Тўлашдан бўйин товлаганлар

ёхуд меҳр кўрмай ўсаётган болалар қисмати

400 мингтани ташкил этди. Бу сўнгги 6 йил давомида алимент бўйича иш юридувидаги ҳужжатлар 90 фоизга кўпайганини англатади. Ҳозирги кунда Мажбурий ижро бюрослари иш юритувида алимент ва моддий таъминот ундирувида боғлиқ 300 мингдан зиёд ижро ҳужжатлари бор. Бу демак, ҳар бир давлат ижроси ойига ўртача 120 тадан ҳужжат ижроси билан шуғулланмоқда.

Тошпўлатов. – Бу 2022 йилгига нисбатан 664,6 миллиард сўм (49 фоиз) кўпдир. Шунингдек, Алимент тўловлари жамғармаси ҳисобидан 1 минг 21 нафар ундирувчига 16 миллиард сўм маблағ тўланди. Ишсиз алимент тўловчиларнинг 32 минг 184 нафари ишга жойлаштирилди. Ишдан ноқонуний бўшатирилган 1 минг 31 нафар шахс ўз вазифасига тикланди, тўланмаган 72,6 миллиард сўмлик иш ҳақлари ундириб берилди.

Фаррух Тошпўлатовнинг қайд этишича, қарздорликни ундириш чоғи алимент тўлаши лозим бўлганларнинг шарт-шароити, моддий аҳоли ўрғанилганда, уларнинг 80 фоизи алимент тўлашга қодирлиги, аммо турли вақтлар билан бундан бош тортаётгани ойдинлашади. Улар орасида фарзандига алимент тўламаслик ёки камроқ тўлаш мақсадида яхшигина ишдан воз кечадиганлари, гўёки мактабда ёки боғда коровул бўлиб ишлаётгани ҳақида ҳуж-

– Ўтган йили 2 триллион сўмга яқин алимент пуллари ундирилди, – дейди Бош прокуратура ҳузуридаги Мажбурий ижро бюроси матбуот котиби Фаррух

Гулномжон
МИРАХМЕДОВ
«ISHONCH»

ТАРСАКИ

юзга уришнинг жисмоний ва маънавий зарарлари ҳақида

Қиз йигитнинг юзига кўққисдан мушт туширди. Йигит чаккасини ушлаганча қолди...

Таниш манзара-а. Сериалларда, киноларда кўравериш, кўникиб қолганмиз. Бундай ҳолатлар кундалик ҳаётимизда ҳам бот-бот учраётганига нима дейсиз? Ижтимоий тармоқларда буви набрасига танбех берган ўқитувчини қойиб юзига тарсаки туширгани, икки синфдош жанжаллашганда мактаб директори улардан бирини тепиб, юзига шапалоқ торгани муҳокамаларга сабаб бўлганди. Актриса Асолат Турсунова эса «Қодирхон» сериалидаги салбий образи учун кўчада нотаниш эркақдан калтак егани ҳақида сўзлаб берганди.

«Инсонлардаги гўзаллик, бу - юз», дейди Жалолитдин Румий. Юзга уриш ана шу гўзалликка путур етказишдан ташқари, қатор хасталикларга ҳам сабаб бўлади. Миядаги 300-400 та ҳужайра ўлиши, эшитиш қобилияти йўқолиши, кўзнинг кўр, юзнинг фалаж бўлиб қолиши, пешобни тутолмаслик, паришонхотирлик, шунингдек, таъм ва хид билиш, чайнаш, ютиш ва кўз ёши билан боғлиқ муаммолар келиб чиқиши шулар жумласидандир.

АҚШдаги Юта университети олимлари бакувват инсонлардан бокс қопага мушт билан уришни сўрашган ҳамда у қопга қанчалик катта куч ва қандай тезликда келиб урилишини ҳисоблашга қарор қилишган. «Биз шундай савол қўйдик: сенинг муштинг зарби очик шапалоқ зарбидан қучли бўлганими ёки йўқ? Кейин ҳайрон бўлдик, чунки мушт зарбаларининг кучи қўлнинг шапалоқ шаклидаги қучидан ортиқ эмас эди. Зарба келиб тушган қопдаги натижалар фарқ қилмасди», дейди тадқиқот ҳаммуаллифларидан бири.

Баъзи ота-оналар фарзандини уриб тарбияламоқчи бўладилар. Уйламай-нетмай, унинг юзига тарсаки туширадилар. Мутахассислар фикрича, бу юқоридаги хасталиклар билан бир қаторда, боланинг ёлгончи, кайсар, одамови, салга депрессияга тушадиган, ўзидан қучлига бўйсунадиган, шахсияти заиф, одамларга нафрат билан қарайдиган бўлиш каби иллатларни келтириб чиқаради. Боз устига, унда ота-онасини ёмон кўриш ҳислари ортиб боради. Оқибатда оиладаги ўзаро меҳр-муҳаббатга путур етади.

Динимизда инсонни уриш ҳақида тавсия йўқ. Бироқ жуда катта беодоблик келиб юборган ходимни уришга тўғри келиб қолиши мумкин. Шунда ҳам унинг юзига урмаслик керак. Хатто ҳайвонларнинг ҳам юзига, тумшугига уриш, тамга босиш, бурнини кесиш ва бошқа шу каби ишлар ҳам қатъян тақиқланади.

Жанубий Кореяда бировнинг юзига шапалоқ туширган кишидан 50 миң доллар жарима ундирилиши, оғирроқ ҳолатларда қамқоқ жазоси қўлланилиши ҳам мумкин.

Инсон бутун вужуди билан азиз ва муқаррам. Вужуд ер шари бўлса, ушундаги қуёш тиссолидир. «Юзи нурли», «юзи иссиқ» деймиз. Яна «Юзхотир қилди», «Юзига тик боқмади» каби ибораларни ишлатамиз. Ёки аксинча, «Юзига қарамайман», «Юзи қурсан», «Юзсиз» сўзларини олинг. Улар инсонга ҳурматсизликни, кўнгил қолганлигини ифодалайди.

Биобарин, бир пайтлар эркақнинг кўзига тик боқмаган миллат аёлининг бутун унинг юзига бемалол тарсаки тортаётганини намойиш қилаётганлар, юз ҳурматини билмай шапалоқ тушираётганлар бироз хушёр торсалар, айни муддао бўларди.

Баҳор ХОЛБЕКОВА «ISHONCH»

Эълон

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманида жойлашган «NEO LAB DIAGNOSTICS» МЧЖга (СТИР: 304469852) берилган чек дафттарчаси йўқолгани сабабли бекор қилинади.

«AF VO'STONLIQ NON» МЧЖ (СТИР: 306 501 391) устив жамғармаси 144 413 603 сўм 60 тийиндан 98 548 603 сўм 60 тийинга қайта баҳолаштиришга нисбатан маълум қилади.

Кредиторларнинг талаби Ўзбекистон Республикаси, Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, Ғазалкент шаҳри, Т. Малик кўчаси, 6-й манзили бўйича юборилиши мумкин.

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси томонидан 2019 йил 25 февралда Шукрulloев Фаррухон Далерович номига берилган №433 рақамли адвокатлик гувоҳномаси йўқолгани сабабли бекор қилинади.

Мақмулов Гайрат Мирусманович номига 15.04.1993 йилда хонадонга эғалик қилиш ҳужжатини берувчи №06-02/10892 рақамли давлат ордери йўқолгани сабабли бекор қилинади.

Ёки Асқад Мухторнинг хорижий давлатларга саёҳатлар таассуротлари асосида ёзилган болаларбоп китоби ҳақида

Ўзбек адабиётининг кўплаб шоҳ асарлари, забардаст шоир ёзувчилари бор. Улар орасида Асқад Мухтор серқирра ижодкорлиги, замондошлари онгида рўй берган ўзгаришларни юксак маҳорат ила қоғозга туширгани ва ўзига хос инсоний фазилатлари билан ажралиб туради. Адиб назмда ҳам, насрда ҳам, таржимонликда ҳам моҳир бўлган. «Опа-сингиллар», «Тўғилиш», «Давр менинг тақдиримда», «Чинор», «Аму» каби асарлари билан ўзбек романчилиги аъёнларини бойитган. Унинг ҳикоя ва қиссалари, шеърӣ китоблари ҳам ўша давр адабиётининг катта ютуқлари сифатида эътироф этилган.

Бугун биз ижодкорнинг адабиётшунослар яқин биладиган, аммо кўпчиликка яначалик таниш бўлмаган «Дунё болалари» китоби ҳақида сўз юритмоқчимиз. У илк бор 1962 йилда «Еш гвардия» нашриётида 60 миң нусхада чоп этилган. Шундан кейин фақат 2022 йилдагина «Zabardad Media» нашриётида 2000 нусхада қайта нашрдан чиқарилган. Табиийки, дунёнинг уч қитъасига саёҳатга бориб, юксак салоҳият билан ёзилган асар учун бу аяд жуда кам. Қолаверса, бугун китоб расаларида болалар адабиётига оид китоблар анча сероб, бироқ аксариятининг савияси ўртамакна. «Дунё болалари» эса, улардан анча устун бўлиб, ўқувчининг хис-туғйуларига ижобий таъсир кўрсатади, дунёқарашини чарқлайди.

Китоб ҳикоялардан иборат. Улар йигирмага яқин давлат болаларининг ҳаёти ва яшаш тарзини кузатиш, ўй-кечинмаларини ўрганиш натижасида ёзилган. Шу боис табиий чиққан. Болакай ёки ўсимир уни ўқир экан, бошқа юртлардаги тенгдошлари ҳақида тасаввурга эга бўлади. Баъзан Париж майдонларида бўлса, баъзан Сомали портларида Истамбул бозорларида, Цейлон чойзорларида қадим Юнон вайронларига, Ганг соҳили Миср эҳромларига саёҳат қилади. Гоҳида Шанхай кўчаларини кезади, янги дўстлар орттиради. Улар яшаётган давлатларнинг урф-одатлари ва аъёнларини билиб олади.

Масалан, «Эх, катталар...» ҳикоясини ўқисангиз, хинд болалари ҳаётининг бир нарчасидан бохабар бўлиб, бойлик, камбағаллик, ирк, тоифа каби азалий муаммолар уларнинг қалбини қанчалар алам ва изтироб, оғриқ ва дард билан тўлдирганини хис қиласиз. Энг ачинарлиси, ҳикоя қаҳрамони - Баждат дуч келган муаммолар орадан 62 йил ўтса-да, ҳамон давом этмоқда, ҳатто давлатлар урушига айлиб, миллионлаб кишилар умрига зомин бўлмоқда.

Исмин - Баждат. Браҳман бўлса ҳам камбағалмиз-да. Бой бўлганимизда отим Бажрадат бўларди, - дейди у ўзи ҳақида ҳикоясини бошлар экан. Айтишга, болакай яшаётган кўп қаватли уйда унга дўст бўладиган тенгқурлари кўп, аммо турли тоифадан бўлишгани учун ҳар дам ҳам бирга ўйнашлари руҳсат йўқ. Масалан, Пунти билан ўйнашга Баждатнинг отаси изн бермайди. Чунки улар браҳман, Пунтилар эса камар тоифасидан. Камар тоифасига кирувчилар ҳатто ҳамма фойдаланадиган қудуқдан сув олиб ичишлари ҳам мумкин эмас, пақирни харом қилишади. Шу боис чаккасалар, қудуқ ёнида сопол қосасини ушлаб туришади. Бирон-бир раҳмидил браҳман сувга келганида хумчасидан жиндакина қуйиб берса, яхши, акс ҳолда, улар икки-уч қуллаб қосасини тиланчидек тутиб тураверишади. Қудуқ тепасида ташналиқдан ўлсалар ўладиларки, ўзларича сув олиб ичишга ҳаддилари сизмайди.

Бир кун Пунтининг ойисини илон қакади. У кечаси билан чайла ёнидаги бўйрада тўлғониб, азоб чекади. Пунти ойисига сув олиб бориш учун эрта-лаб қудуқ ёнида туриб, бу ерга келиб-кетганларга ёлвориб тикилади. Ойиси инграганини эшитганда вужудини титроқ босади. Лекин кун исиб, лаблари қуруқлашиб кетса ҳам, кўзлари ёшга тўлса ҳам ўша жойда тураверади...

Бу ҳолатни кўриб турган Баждат ортиқ чидай олмади. Шартта қудуқ олдида боради-да, ундан бир пақир сув олиб, Пунтилар чайласида элтиб беради. Ортига қайтаётганида ойиси учун шундай жон қуйдирган Пунтининг елкасига «Қойил сенга, азамат!» дегандек, қоқиб қўяди. Аммо шу пайт қаёқдандир дадаси пайдо бўлиб, жон аччиғида унинг қўлогидан бурайдди.

Харом бўлдинг, итвачча, кимлингнинг билмайсанми? Браҳманмиз-а, браҳманмиз!.. Уша кун дадаси Баждатни хивич билан роса савалайди. Шундан сўнг у ўзига бошқа ўртқлар топишга ҳаракат қилади. Аввалига Лекха исмли кўшни киз билан дўст тутинишга уринади. Лекханинг отаси бой браҳманлардан, боз устига, пандит, яъни браҳманлар тоифасининг имтиёзли кишиси ҳисобланади. Лекха ва Баждат бир-икки марта ховли атрофида ўйнаб юришади, аммо бир кун Осма боғга айланган бормоқчи бўлганида Лекханинг отаси Хироман бабу кизини роса урушади. Баждат - бадбахт юлдуз соҳида туғилган гадо эканини, кизи унинг ёнига борса, соҳларини қирқшини айтади.

Оқибатда Баждат Лекха билан ҳам дўст бўлмайди. Бошқа кўшни йигит - Авранг билан бошланган дўстлиги ҳам унинг ота-онаси инжиқлиги, микрофи, Авранг амакисининг дафн маросимида болакайлар катталарга билдирмасдан боргани туйғали яқун топди. Гўёки Сукут миносиди ўтган диний маросимда Баждат ҳам қатнашгани боис марҳумнинг жаннатга тушиши номаълум эмши...

Бошқа бир ҳикояда Франция таассуротлари ҳақида сўз кетади. Ёзувчи бу ўлкада кўча-кўйда болалар кўрнамаслигини, улар камлигини, сўхбатлашиш учун бола толмаганини эслатиб ўтади. Бир кун ёзувчи Париждаги опера театри ёнида юрганида чиройли машина келиб қолади. Ундаги аёлнинг эстагида бир болани кўриб, хурсанд бўлиб кетади. «Хоним майдонда тушиб, боласи шу ерда ўйнаса, у билан гаплашарман», деб ўриндиклардан бирига ўтиради. Бир пайт машина эшиги очилиб, хоним боласини ерга қўяди. Ёзувчи не кўз билан кўрсанки, бола дегани кучук бўлиб чиқади. «...Аввал кўзларимга ишонмадим, кейин ҳафсалам пир бўлди», дейди муаллим. Кучукни бола деб ўйлашининг боиси унинг танасига янги бежирим костюм, бошига популки қалпоқча кийдирилган, бўйнига гулли талстучка тақилган эди.

Ҳикоя давомиди хонимлар бола ўрнига кучук олиб юришлари, уни қимматбаҳо кийимлар билан ясантириб, дам бағрига босиб машинада, дам пиеда ғурур билан етаклаб юришини яхши кўришлари баён этилади. Бироқ ёзувчи ўзи турган меҳмонхонада мижозларнинг оёқ-кийимларини тозалаб, пул топувчи, оиласига ёрдамлашувчи Эмиль исмли болакай билан танишиб қолади ва у ҳақда ҳикоя қилади. Кейинчалик болакайга француз ёзувчиси Виктор Гюгоннинг машҳур «Гаврош» ҳикояси қаҳрамони исмини қўяди. Эмиль «Гаврош»ни ўқимагани сабабли унга совға қилиш учун Париж дўконларидан «Гаврош»ни қидиради, аммо тополмайди.

Ҳикоя давомиди Эмиль билан боғлиқ жуда қизиқарли воқеалар баён қилинади. Уларни ўқиб, ўша пайтларда ҳам ўсимирларнинг муस्ताқил ишлаб пул топишлари табиий ҳол бўлганини, айрим тоифадagi аёллар фарзанд кўриши маданиятсизлик ҳисоблаб, вақтларини кўпроқ қўнғилочар жойларда, ресторан-кафеларда ўтказишганини билиб оласиз.

Китоб ҳикоялардан иборат. Улар йигирмага яқин давлат болаларининг ҳаёти ва яшаш тарзини кузатиш, ўй-кечинмаларини ўрганиш натижасида ёзилган. Шу боис табиий чиққан. Болакай ёки ўсимир уни ўқир экан, бошқа юртлардаги тенгдошлари ҳақида тасаввурга эга бўлади. Баъзан Париж майдонларида бўлса, баъзан Сомали портларида Истамбул бозорларида, Цейлон чойзорларида қадим Юнон вайронларига, Ганг соҳили Миср эҳромларига саёҳат қилади. Гоҳида Шанхай кўчаларини кезади, янги дўстлар орттиради.

ришқоқлиги ва меҳнатсеварлигидан қувониб, режалари ва ниятлари тезроқ амалга ошишига тилакдош бўласиз. Китобдан таъсирланганим боис Асқад Мухторнинг уни ёзишдан олдин дунё бўйлаб қилган саёҳати ҳақида суриштира бошладим. Бир неча ёзувчи билан гаплашсам-да, ўша саёҳат нечанчи йилда уюштирилгани ва кимлар борганини аниқлай олмадим. Адибнинг фарзандлари билан боғланишга уринишларим ҳам зое кетди. Шундан сўнг Шайхонтоҳур туманидаги Асқад Мухтор яшаган, одамлар орасида «Жангоҳ» номи билан машҳур бўлган худуд яқинида жойлашган хонадонга бордим. Уй пештоқига лаҳв ўрнатилган, аммо дарвозаси қуф, ичкарида ҳеч ким йўқ эди. Шунда ҳаёлимдан «Бунақада мактаб ўқувчилари ёки бизга ўхшаган қизиқувчилар ёзувчи ҳақида кўпроқ далилларга эга бўлишни истасалар, кимга мурожаат қилишлари керак?» деган савол ўтди. Ахир, бугун ҳатто Интернетда ҳам китобнинг ёзилиши тарихи ҳақида маълумот йўқ. Демак, адиб ва ёзувчиларимизнинг ҳар бир асарининг электрон нусхаси жойланган, ўзи ҳақида атрофлича ва кенг маълумотлар жамланган умумий адабиёт музейи ёки онлайн платформаларга зарурат бор экан. Эҳтимол, ушбу тақлимимизни Ёзувчилар уюшмаси бир ўйлаб кўрар. Чунки ҳамма қаламкашларнинг ҳам уй-музейи мавжуд эмас. Қолаверса, борларини ҳам оммавийлаштиришда онлайн платформалар яхши самара бериши мумкин.

Ёзувчи Эркин Аъзам билан гаплашганимизда, у киши Асқад Мухтор ҳаётида ҳам, ижода ҳам энг юксак даражадаги ёзувчилардан бири бўлганини, «Дунё болалари» болалар адабиётига салмоқли хисса бўлиб қўшилганини айтиди. Шунингдек, ушбу китобни мактабларда ўқувчиларга ўқитиш учун тавсия қилинадиган бадий адабиётлар рўйхатида қўйиш лозимлигини, нашриётларда кўпроқ нусхада чоп этиб, одамларга кўпроқ ўқитиш зарурлигини таъкидлади.

«Zabardad Media» нашриёти раҳбари Маъмура Қутлиева эса Асқад Мухтор 1958-1960 йилларда Зулфия, Ойбек, Мирмуҳсин каби бир гуруҳ ёзувчилар ҳамроҳлигида хорижга сафарга чиққанини, унинг «Дунё болалари» ва Мирмуҳсиннинг ўқувчиларга мўлжалланган «Онаизор» китоби (у бир неча бор нашр қилинган) шундай саёҳатлардан кейин ёзилганини таъкидлади.

Хулоса ўрнида Бизда катталар ўқиши учун яхши асарлар етарли. Миллий руҳ билан сўғорилган болалар адабиёти ҳусусида эса баралла бундай дег олмаймиз. Жаҳон адабиёти вакиллари асарлари алоҳида мавзу, аммо кўпчилик фарзандларимизга ўзбекона руҳдаги «Шум бола», «Сехрли қалпоқча» қиссалари ва «Сарик девни миниб» романини ўқитгач, яна шу каби яхши асарларни қидириб қоламиз. Зурриётларимизнинг дунёга ва ҳаётга муносабатини ўзгариштиришга қодир бўлган «Дунё болалари» китоби худди ана шундай китоблардан бири. «Миллат болалари истеъдодли одамлар томонидан ёзилган зўр асарларни ўқиб роҳатланидиган шаймўйла келтишини орзулайман», деган эди олим Қозқобой Йўлдошев. Ушбу китоб ҳам ана шундай таърифага лойиқ. Фақат у нашриётларимизда кўпроқ нусхаларда чоп этилиши, Мактабгача ва мактаб таълими вазириликни унинг «Адабиёт» дарслигига, ўқитиш учун тавсия қилинган бадий адабиётлар рўйхатида киритиши зарур.

Зеро, ўз вақтида эл олқиши ва эътирофга сазовор бўлган, миллат болалари учун зарур саналган яхши китоб кейин ҳам яшаши керак.

Зеро, ўз вақтида эл олқиши ва эътирофга сазовор бўлган, миллат болалари учун зарур саналган яхши китоб кейин ҳам яшаши керак.

Зеро, ўз вақтида эл олқиши ва эътирофга сазовор бўлган, миллат болалари учун зарур саналган яхши китоб кейин ҳам яшаши керак.

Зебо НАМОЗОВА «ISHONCH»

Мулоҳаза

Қайта нашр этилиши олтмиш йилга чўзилган асар

MYACCCIS: O'zbekiston kasaba uyushmalar federatsiyasi. ISSN 2010-5009. 2007-yil 11-yanvarda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 116-raqam bilan ro'yxatga olingan.

«Ishonch» va «Ishonch-Doverie» gazetalarī tahrir hay'ati: Qudratilla RAFIQOV (tahrir hay'ati raisi), Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV, Sayfullah AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV, Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shoqosim SHOISLOMOV, Hamidulla PIRIMQULOV, Nodira G'OYIBNAZAROVA, Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari), Mehrididdin SHUKUROV (Mas'ul kotib - «Ishonch»), Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib - «Ishonch-Doverie»).

Bosh muharrir Husan ERMATOV. Bo'limlar: Kasaba uyushmalarī hayoti - (71) 256-64-69. Huquq va xalqaro hayot - (71) 256-52-89. Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport - (71) 256-82-79. Xatlar va muxbirlar bilan ishlash - (71) 256-85-43. Marketing va obuna - (71) 256-87-73.

Hududlardagi muxbirlar: Qoraqalpog'iston Respublikasi - (+998-99) 889-98-20. Andijon viloyati - (+998-99) 889-90-23. Bukuro viloyati - (+998-99) 889-90-31. Jizzax viloyati - (+998-99) 889-90-34. Namangan viloyati - (+998-99) 889-98-02. Navoiy viloyati - (+998-99) 889-90-28. Samarqand viloyati - (+998-99) 889-90-26. Sirdaryo viloyati - (+998-99) 889-98-55. Surxondaryo viloyati - (+998-90) 379-19-70. Toshkent viloyati - (+998-99) 600-40-44. Farg'ona viloyati - (+998-99) 889-90-24. Xorazm viloyati - (+998-99) 889-98-01. Qashqadaryo viloyati - (+998-99) 889-90-27.

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda ganda sifatida berilgan nom ko'rsatilishi shart. Muallif fikri tahriiriyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin. Navbatchi muharrir: Z. Rixsiyev. Muzahifchilar: D. Xudoyberganova, D. Ravshanova. Sahifalovchi: H. Abdullajilov.

Boshiga topshirish vaqti - 00:50. Topshirildi - 01:20. Bahosi kelishilgan narxda. Manzilimiz: 100165, Toshkent shahri, Buxoro ko'chasi, 24-uy. E-mail: ishonch1991@yandex.uz

Gazeta haftaning shanbana, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida teriladi va sahifalandi. Nashr ko'rsatkichi: 133. Umumiy adadi 35 018 ta. Shundan: 7540 nusxasi. «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasi - Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda; 19 016 nusxasi «Erudit» MCHJ boshmaxonasi - Samarqand shahri, Spitemen ko'chasi, 270-uyda; 8462 nusxasi «Poligraf-Press» MCHJ boshmaxonasi - Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi, 236-«b» uyda chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taqob. Buyurtma G 111. 1 2 3 4 5 6.